

George Cosbuc, poezia de revolta sociala

Cosbuc cunoscutese greul muncii de pe ogoare. Exista, de altfel, dupa cum s-a putut observa in baladele si idilele sale, o realitate umana a satului, diferentiata si sub aspect moral si economic. Dispretul fata de omul bogat din Dusmancele sau Numai una, capata glas de manie, devine incendiar in alte poezii.

Poet militant, Cosbuc a facut adesea din versurile sale o arma de lupta impotriva exploatarii, atat in Ardealul subjugat imperiului habsburgic, cat si in Romania burghezo-mosiereasca.

Poezia *Ex ossibus ultor* exprima increderea poetului in triumful cauzei iobagimii ardelene. Legenda spune ca un imparat tanar a facut dreptate, smulgand de la tirani averile si puterea. Tiranii coalizati l-au ucis si l-au ingropat intr-o padure indepartata, interzicand poporului sa-l jeleasca. Dar un fulger alb arata groapa tainuita si o prevestire spune ca din o seminte se va ridica razbunatorul, *ex ossibus ultor*: "Iesi-va mortul imparat, Si-n iadul lor, de-unde-au plecat, S-or prabusi tiranii iarasi ". Nu este exclus ca poetul sa se fi gandit la Horea, adica imparatul tanar.

intr-un gazel, *Lupta vietii*, Cosbuc isi facuse un catehism al activitatii, condammand plansul si lipsa de ideal. El intelegea sa lupte nu numai pentru el, dar pentru intreaga colectivitate: " O lupta-i viata; deci te lupta Cu dragoste de ea, cu dor. Pe seama cui ? Esti un nemernic Cand n-ai un tel hotarator. Tu ai pe-ai tai! De n-ai pe nimeni; Te lupti pe seama tuturor. ".

Un astfel de exemplu de lupta "pe seama tuturor " este poemul *Noi vrem pamant!*, scris cu ocazia rascoalelor taranesti din 1894 si publicat in revista "Vatra". Unica prin violenta acuzarii, poezia exprima raspicat atitudinea scriitorului in problema taraneasca. in poezia lui, Cosbuc vorbeste despre un taran "flamand si gol, far' adapost", saracit, umilit si batjocorit de stapanirea ciocoiasca, poetul exprimand totodata uriasa forta pe care o reprezinta masele asuprite.

in prima strofa, mizeria in care se zbatea taranimea "flamanda" si "goala" este raportata la un singur exponent al ei, "scuipat" si "batut" de ciocoi, folosit ca vita de povara. Apoi revolta se generalizeaza, "eu" devine "noi", pentru ca revendicarea "noi vrem pamant" sa se repete de cateva ori pana la sfarsit. Prin gura taranilor razvratiti, Cosbuc demasca oranduirea silnica burghezo-mosiereasca, statul constituit ca instrument de exploatare si opresiune in mainile celor tari: "Ati pus cu totii juramant Sa n-avem drepturi si cuvant; Batai si chinuri, cand tipam, Obezi si lant, cand ne miscam, Si plumb, cand istoviti strigam Ca vrem pamant".

Glasul obijduitilor trece de la expunerea obiectiva a situatiei intolerabile la invocarea umanitatii: "Voi ce-aveti ingropat aici? Voi grau? Dar noi stramosi si tati, Noi mame si surori si frati! in lat-uri venetici !Pamantul nostru-i scump si sfant, Ca el ni-e leagan si mormant, Cu sange cald l-am aparat, Si cate ape l-au udat Sint numai lacrimi ce-am varsat Noi vrem pamant ".

Pamantul se identifica cu tara, cu istoria ei, udata cu sange de taran si cu lacrimi de suferinta.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Aceasta este ideea ce motiveaza si amenintarea prevestitoare de inevitabila rasturnare a ordinii sociale, mania robilor ce nu mai pot rabda: "Cand nu vom mai putea rabda, Cand foamea ne va rascula, Hristosi sa fiti, nu veti scapa Nici in mormant!".

Patetica, rascolitoare prin mesajul ei, poezia a devenit populara prin rapida ei raspindire, ea a intretinut o stare de spirit ce a facut explozie in istoria razvratirilor taranesti, cu pojarul intins al anului 1907. Rasunetul acestui manifest clocotitor de ura impotriva tiraniei a fost, de altfel, mondial. El a strabatut, tradus in diferite limbi, Franta, Belgia, Spania, agitand taranimea asuprita de pretutindeni.

in Doina, tonul e mai potolit si la prima vedere s-ar parea ca poetul vrea doar sa explice semnificatia acestui cantec al poporului. Dar, ca in poezia populara, in Doina lui Cosbuc este plansul "unui neam intreg". Personificata cu chip de copila, ea intampina pe fete in faptul serii, la izvor, si le invata ce e iubirea; mangaie instrainarea flacaului plecat la oaste, alina durerea plugarului "slabit de-amar si frant"; ea naste poezie din farmecul amurgurilor, din zgomot de paraie; asculta glas de codru si spune muntilor durerea "prin jalnice cantari "; ea blestema si strange "in codru, noaptea, sub brazii, pe langa foc ...", "pribegi de bir si claca".

O singura data se bucura doina, atunci cand haiducii, fartatii ei, razbuna suferintele indurate de popor din partea exploatatorilor: "Grabit, cand prind ei pusca, Scoti plumbii de la brau; Iar cand ochesc, cu hohot Tu razi, caci plumbii moi S-au dus in piept de-a dreptul Spurcatului ciocoi".

Ura impotriva ciocoilor ramane laitmotivul poeziei de revolta sociala la Cosbuc.

in poezia Hora, publicata in "Samanatorul" in 1902, flacaul care joaca nu are decat o singura ciuda, pe ciocoi. De aceea isi exprima dorinta de a se rafui cu el: "M-a plesnit si ieri cu biciul, Ici gramad-as vrea sa-l pui Jos pe podini ca ariciul, Si sa-i joc, ca azi la nunta, Care sarba-i mai marunta Pe spinarea lui!".